

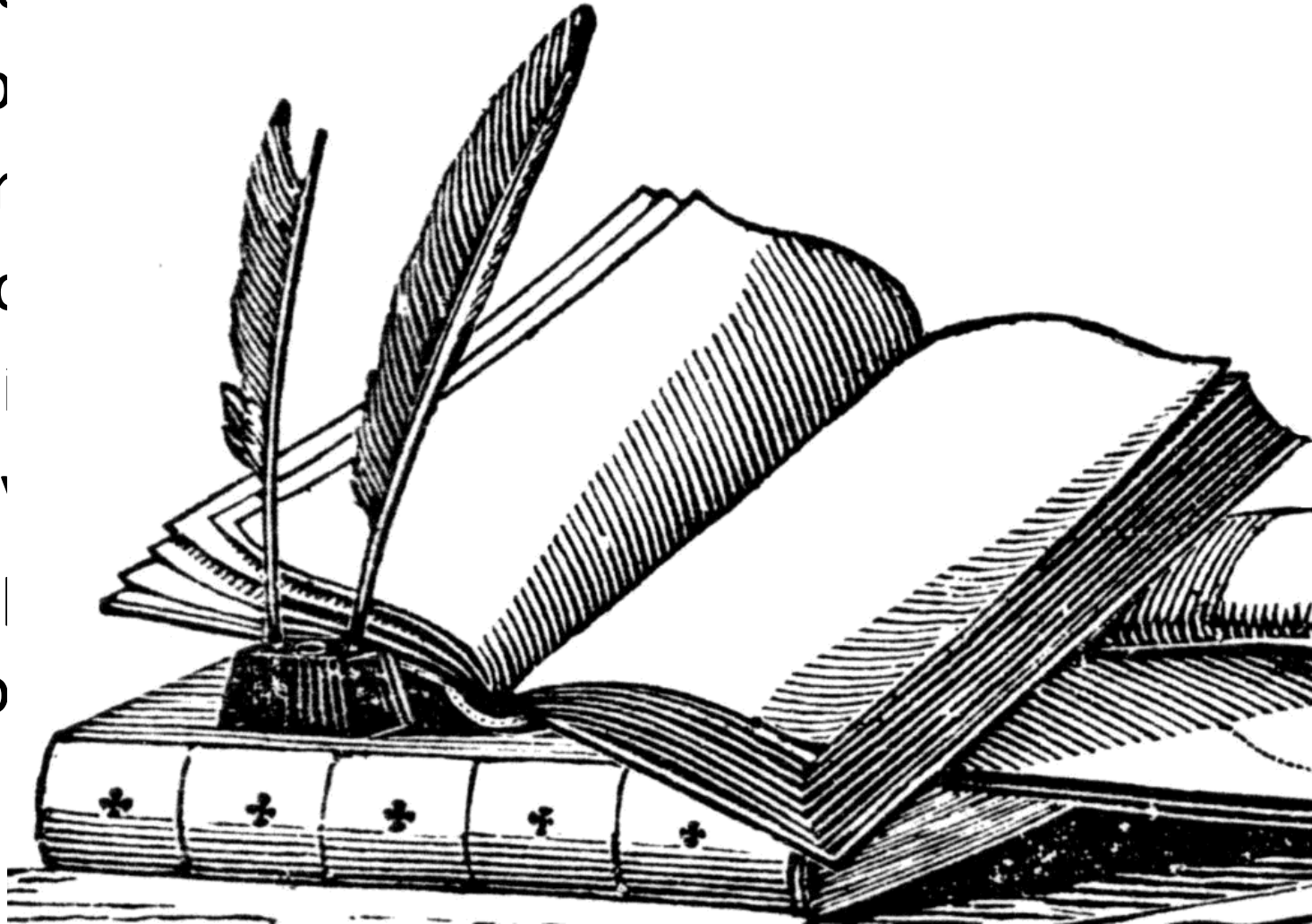
CO JE PRÁVO?

Mgr. et Mgr. Naďa Fiedlerová, Ph.D.

Základní pojmy právní

Struktura

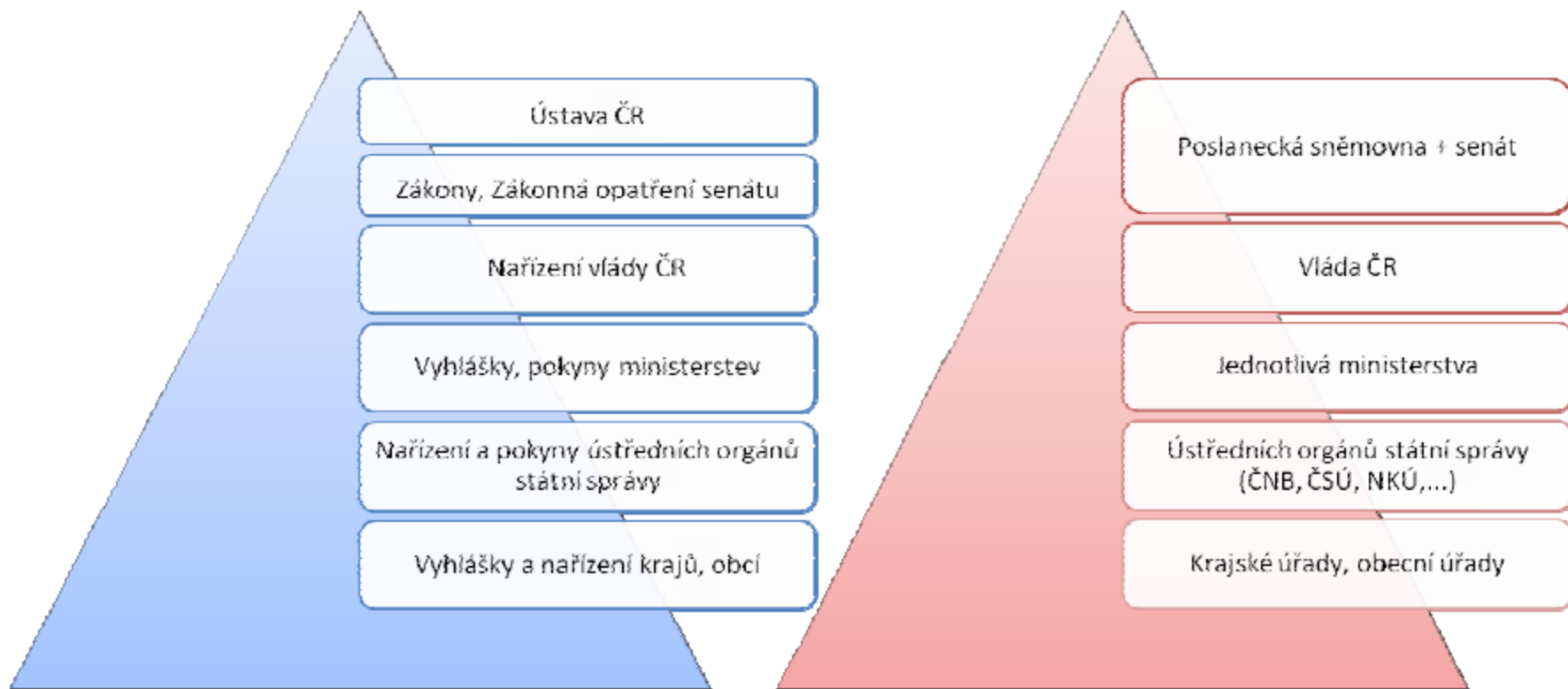
- Právní řád
- Pojem p
- Struktur
- Působno
- Právní s
- Prameny
- Systém |
- Právní o

Právní řád

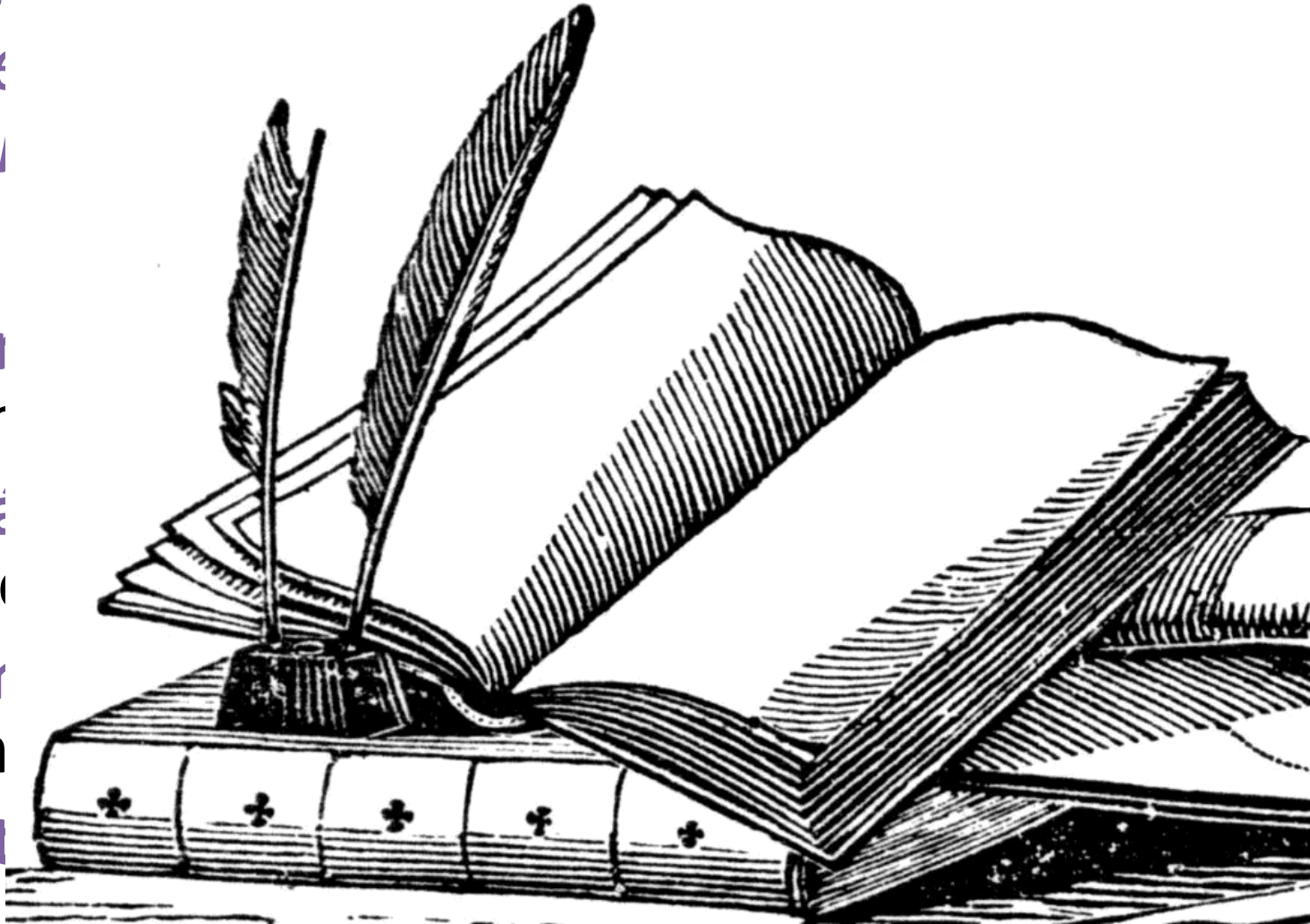
- **Právní řád** = souhrn všech právních předpisů ve státě
- Uspořádán stupňovitě (zákonné a podzákonné právní předpisy)
- Mělo by platit, že PN v nižších patrech pyramidy by měly být v souladu s PN ve vyšších patrech
- **Právní předpis** je soubor právních norem (např. zákon nebo vyhláška)
- **Právní síla** právních předpisů závisí na tom, který státní orgán je vydal a jak se nazývají

Hierarchie právních norem

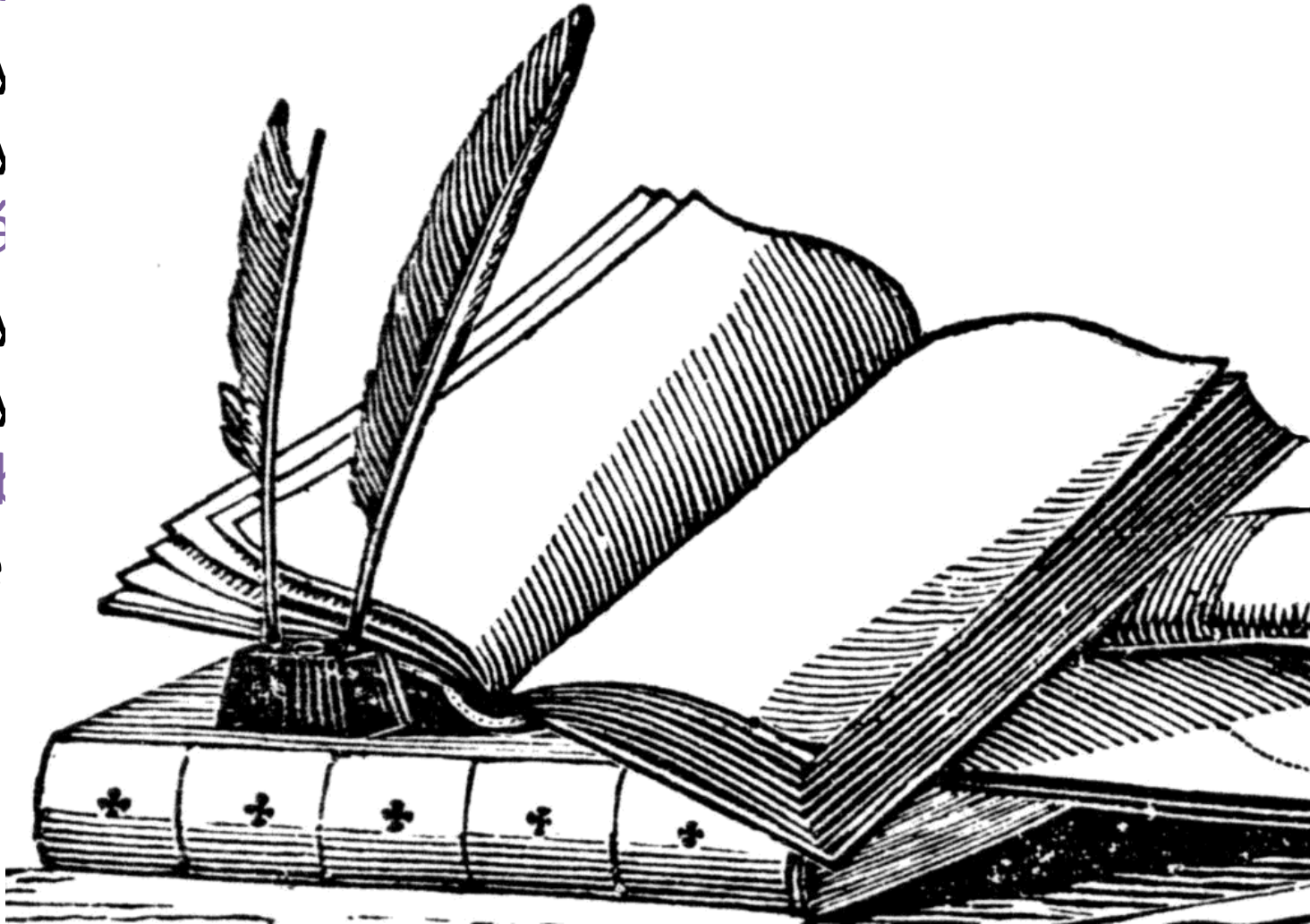
Právní normy

- *obecně závazná pravidla lidského chování stanovená zákonodárcem, která jsou porušena*
- **Znaky:**
  - **právní** protiprávní
  - **formální** prameny
  - **obecně** určené
  - **vynutitelné**

Druhy právních norem

- Podle způsobu vymezení chování účastníků
  - Normy
  - Normy
- Podle zá
  - Normy
  - Normy
- Podle o
  - podle

Příklady

- Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně. **(přikazující)**
- Firma nesmí být zaměnitelná s firmou jiného podnikatele a nesmí působit klamavě. **(zakazující)**
- Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci. **(opravňující)**

Příklady

- Např. povinnost zaměstnavatele seznámit zaměstnance s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. (**kogentní**)
- Např. ustanovení OZ o smlouvách; ponechávají účastníkům možnost ujednat si obsah smluv odlišně. (**dispozitivní**)

Struktura právní normy

- **Hypotéza** (podmínky, za nichž se má realizovat pravidlo chování stanovení v dispozici)
- **Dispozice** (vlastní pravidlo chování)
- **Sankce** (určitý postih za porušení povinností stanovených v dispozici)

Působnost právní normy

- **Věcná**

- „skutková“, dána předmětem, na který působí (manželství, dědictví...)

- **Místní (prostorová)**

- na jakém území

- celé území státu
    - jeho části
    - i za hranicemi státu (trestní právo)

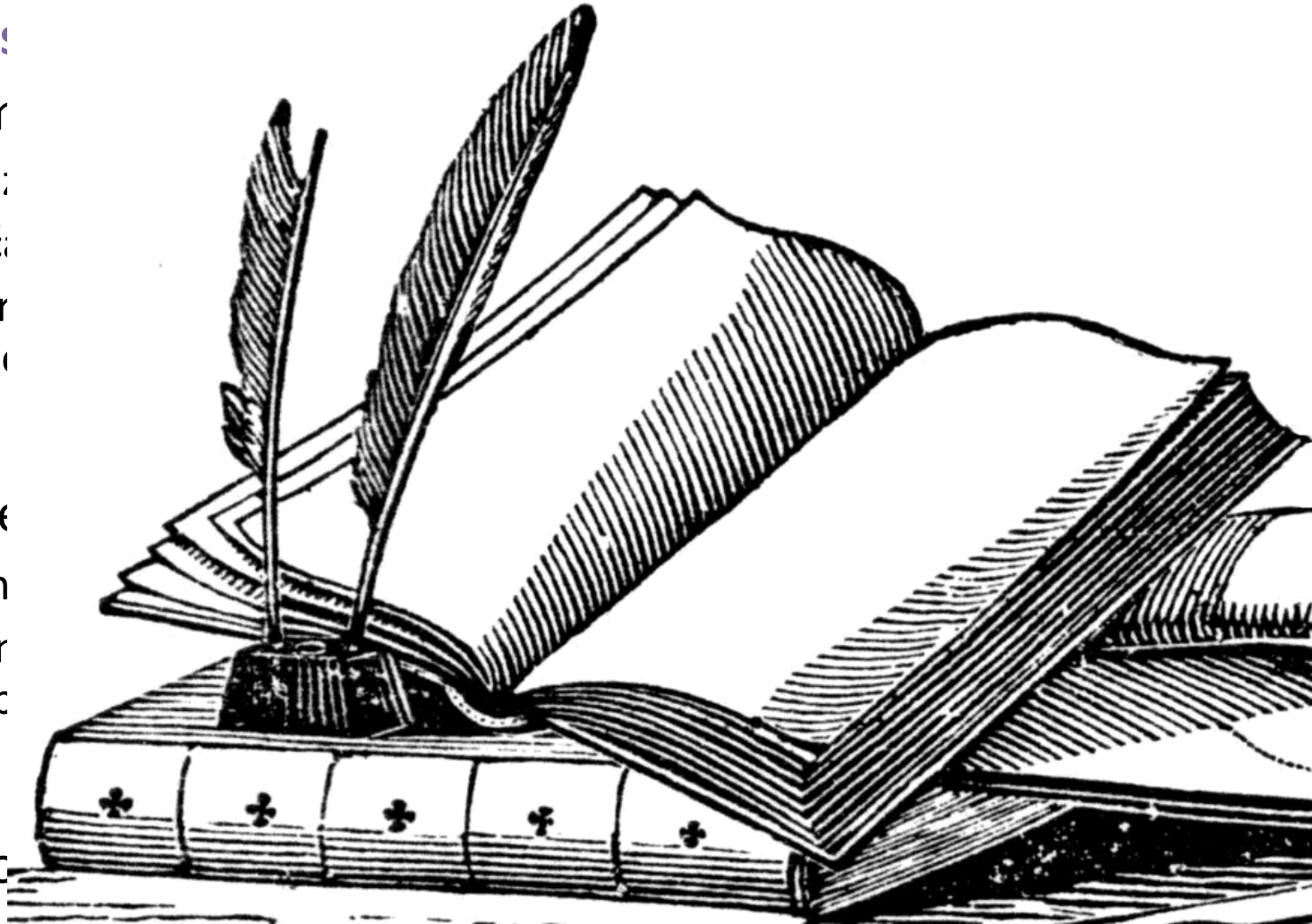
- **Osobní**

- pro které osoby

- Všichni
    - zvláště (občané, občanky, občanky...)
    - exempční (vojáci, diplomati...)

- **Časová**

- ? platnost

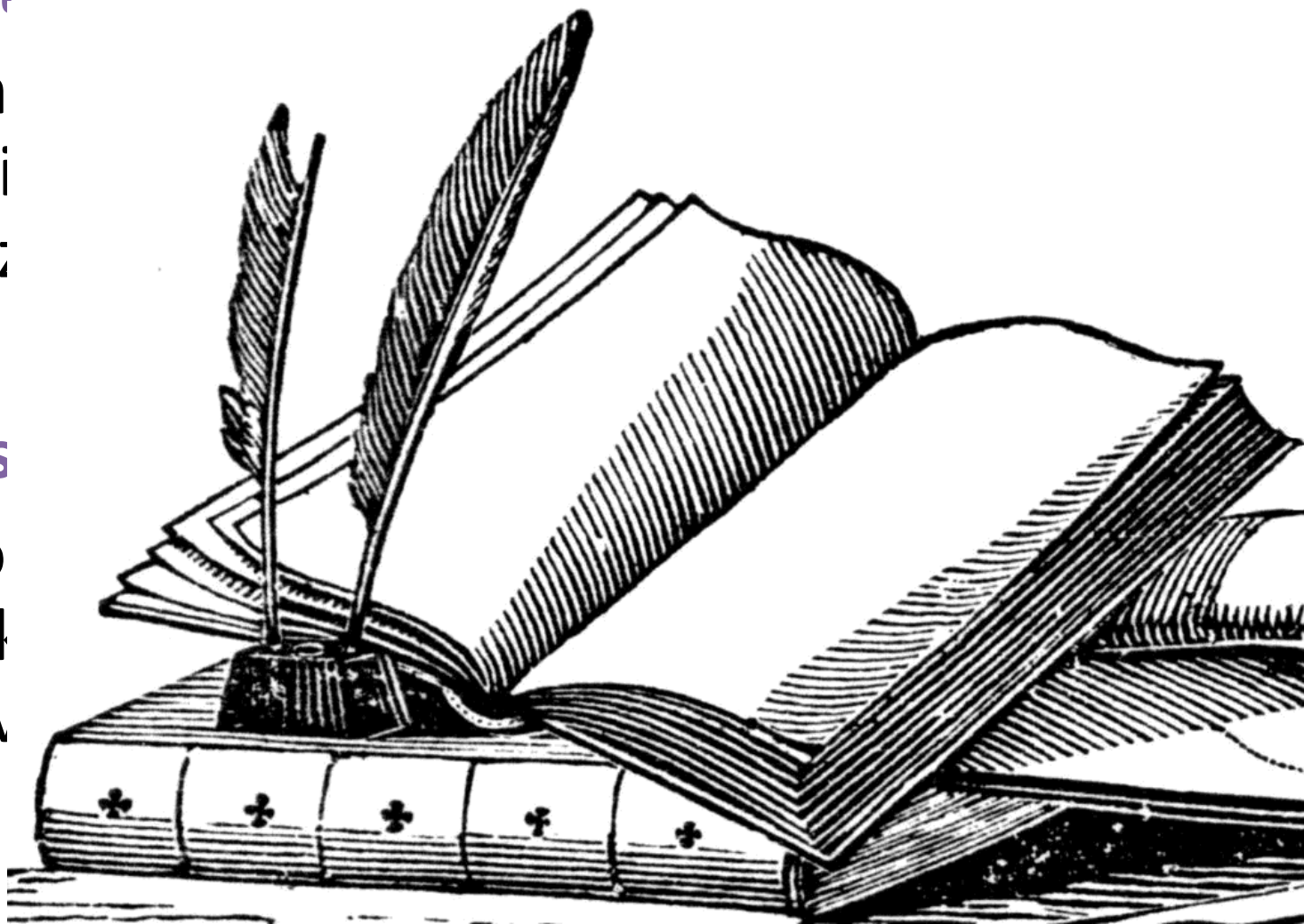
Platnost a účinnost

- **Platnost**

- začíná
(publikací
řádu :

- **Účinnost**

- stane se
publikací
nabývá

Sbírka zákonů

- Ústava, říj 70 7 MV a vyhlášky ve Sbírce zákonů
- Ostatní

Ročník 2008

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 103

Rozeslána dne 2. září 2008

Cena Kč 71,-

OBSAH:

317. Úplné znění zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), jak vyplývá z pozdějších změn

Derogace, novelizace

- **Derogační klauzule** = ustanovení, které ruší právní předpis („Zrušuje se zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).“)
- **Novelizace** = změna právní normy
- I bez derogační klauzule se novým právním předpisem vždy ruší a nahrazují starší normy o téže věci.

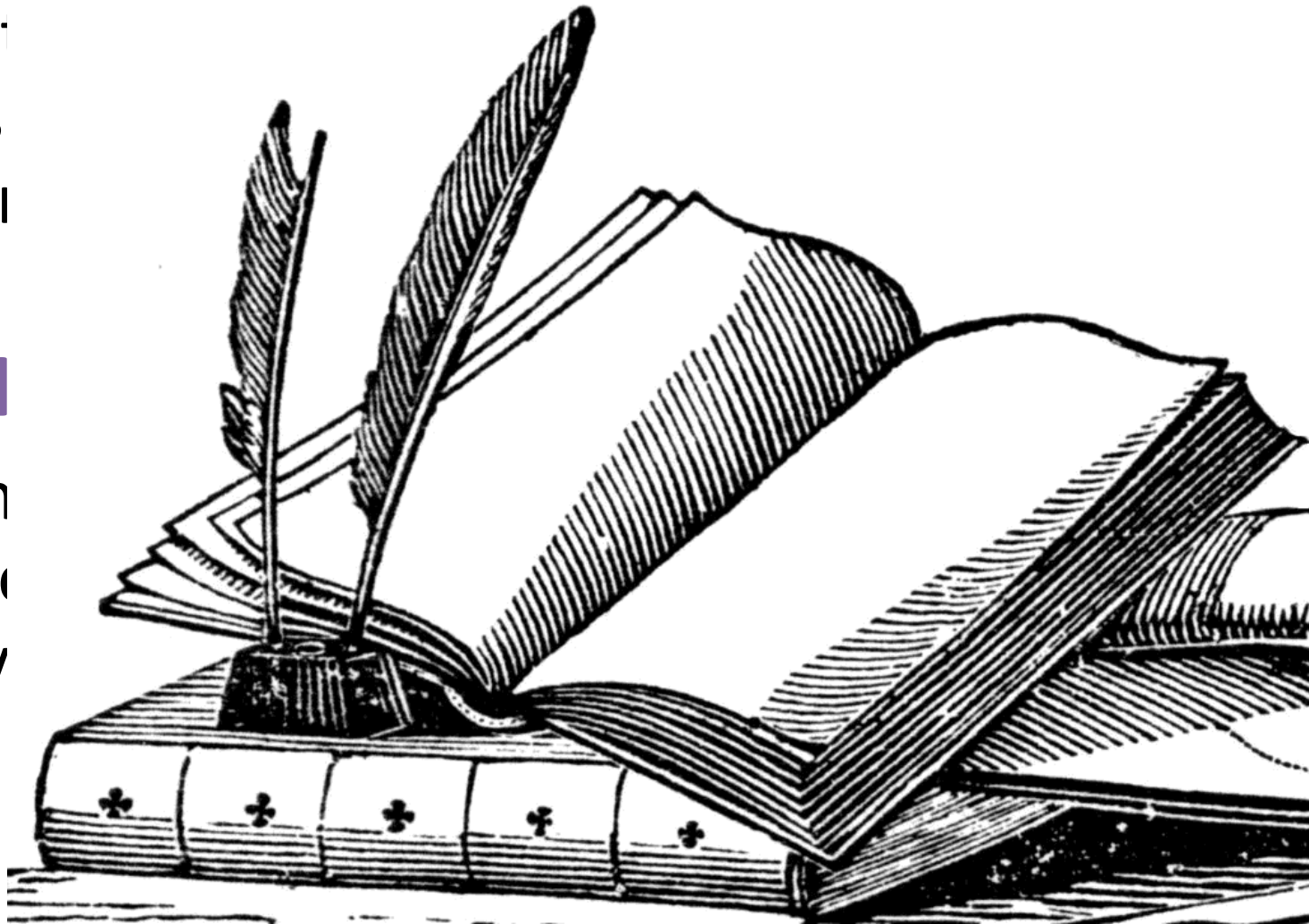
Prameny práva

- **Materiální:**

Důvody, ke kterým dochází ke změně společenské, politické, i jiné situace a okolnosti,

- **Formální:**

Informační zdroje, z kterých se dozvídáme, jak se právo v dané době vyvíjí.

Formální prameny práva

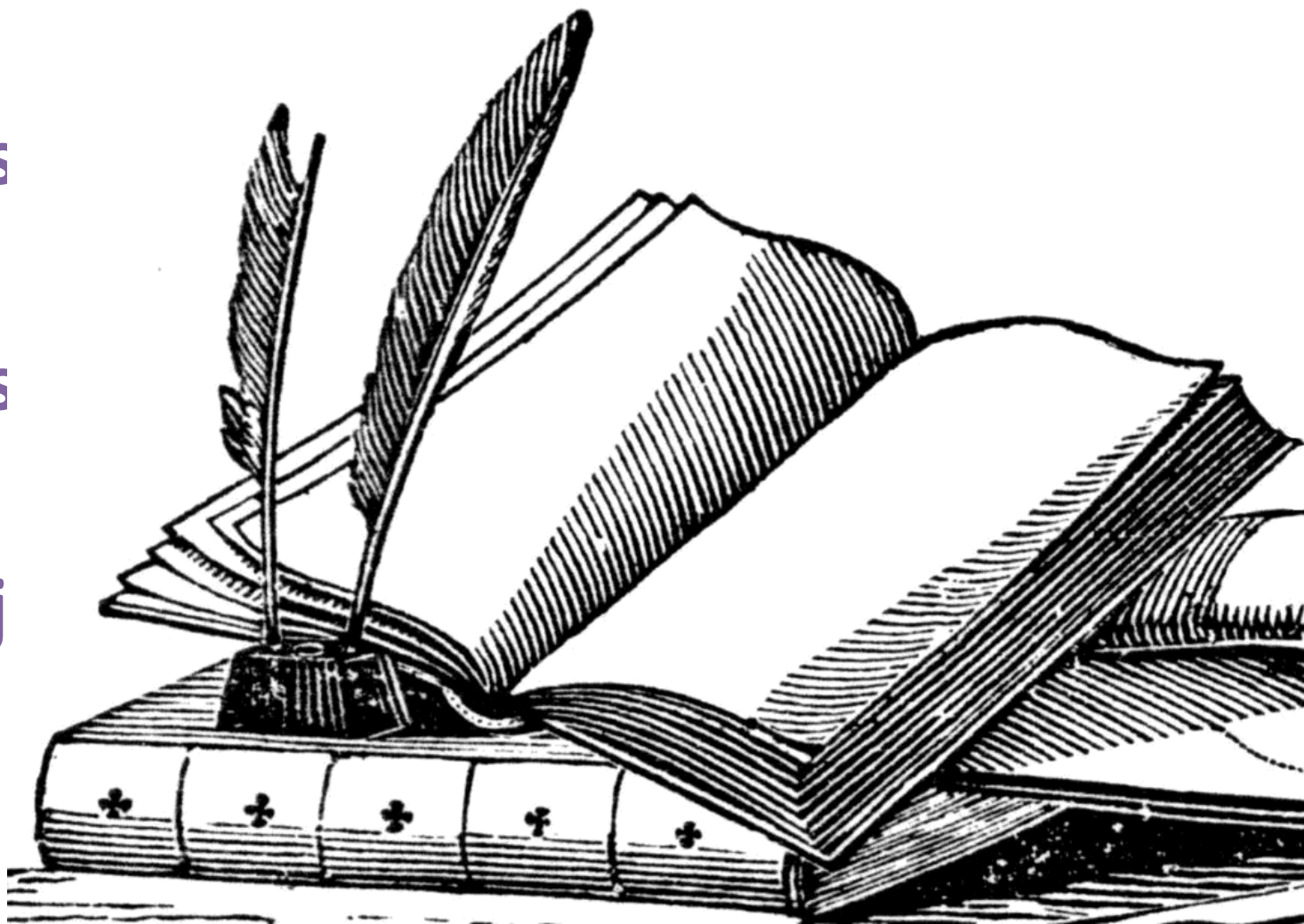
- Právo psané

- Právo s

- Právo s

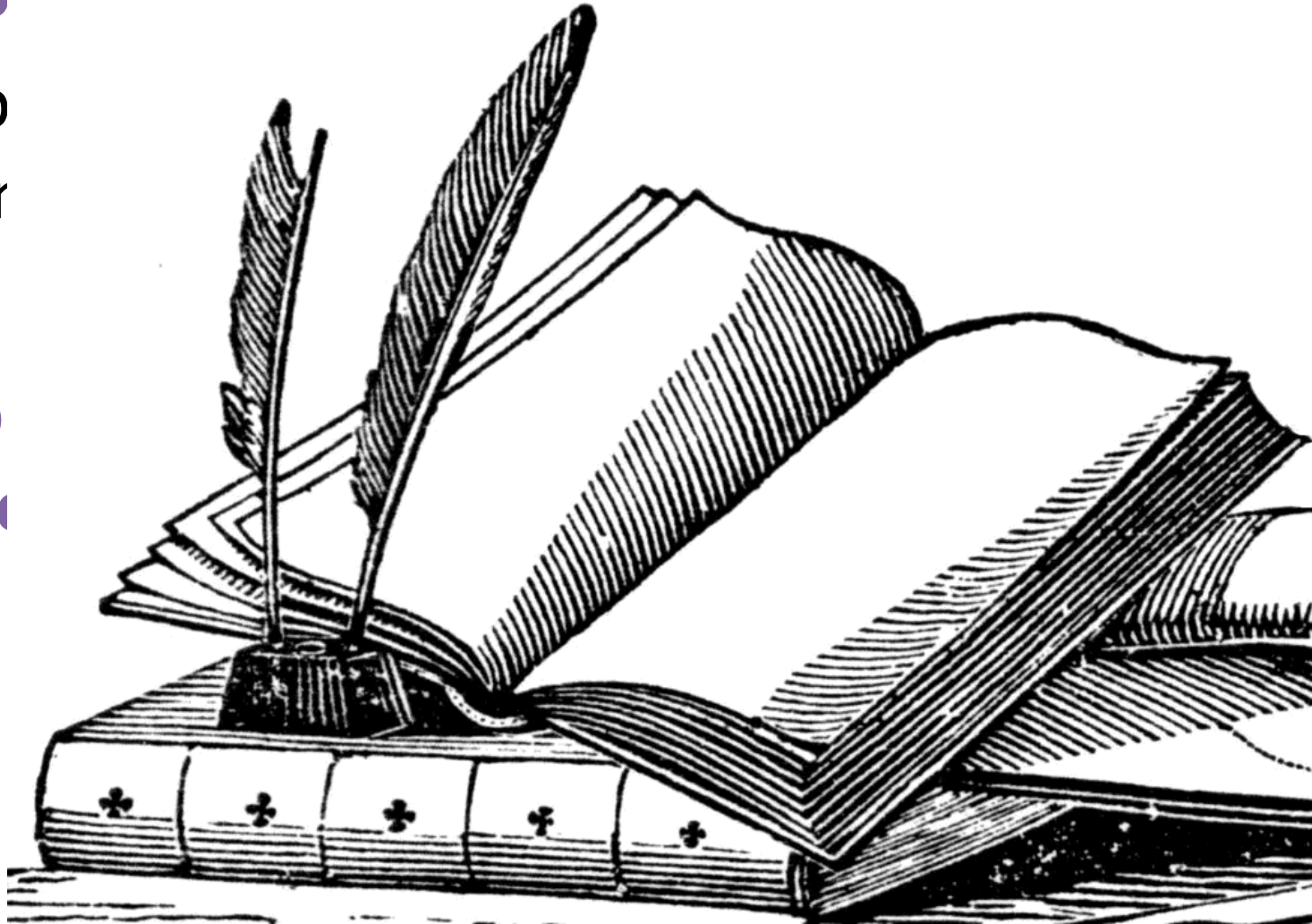
- Obyčej

- Další

Právo psané

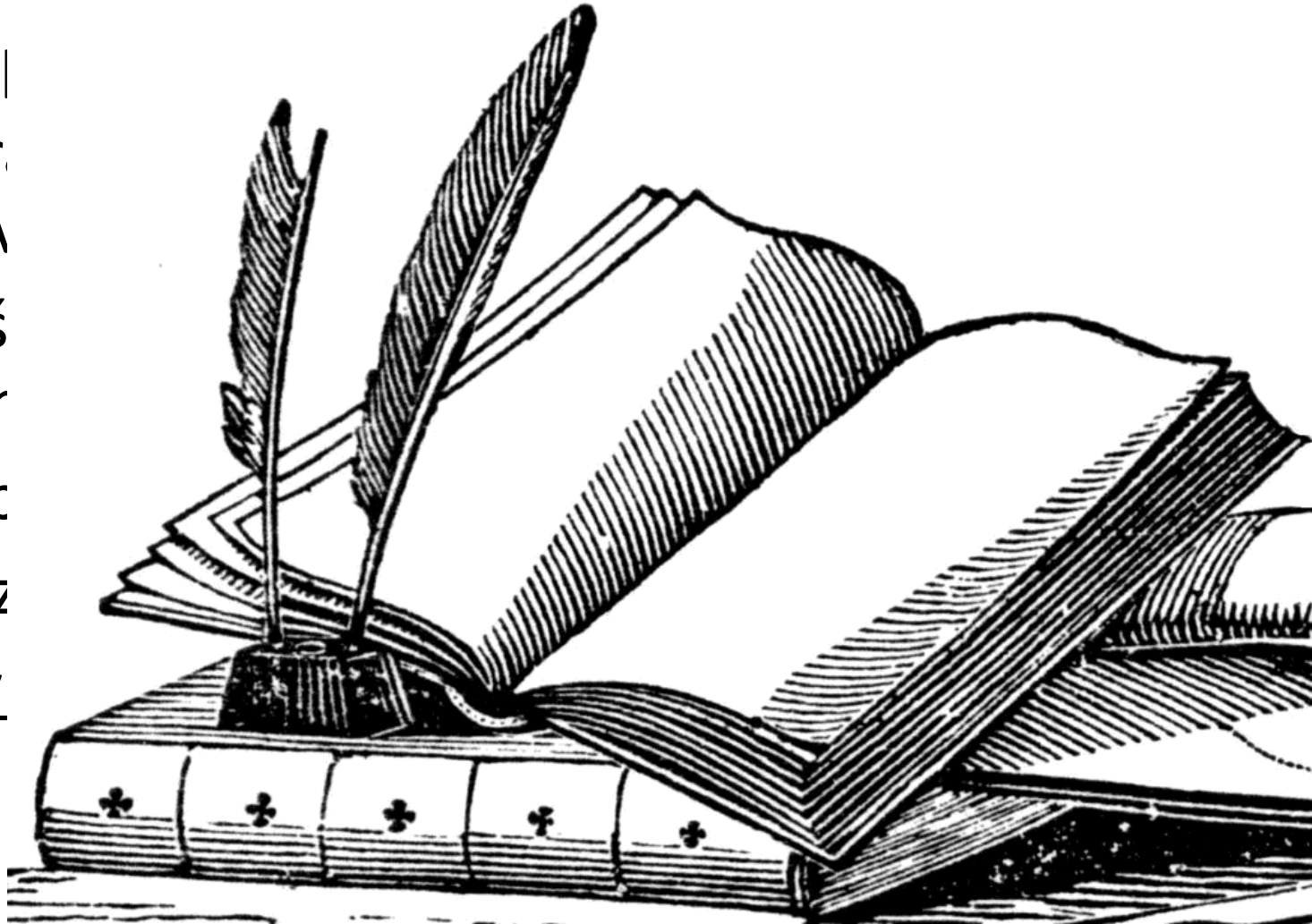
- = soubor právních předpisů
- Právní předpisy vyjádřené písemně
- Jinými slovy právo psané
- Jeden předpis nebo více

Smluvní právo

- **normativní smlouvy**
- Na rozdíl od
jednostranných
shodných v
- Nejde všude
kupní smlouvy
- typicky p
- velký výz
- kolektiv

Právo soudcovské

- charakteristické svou **argumentační závazností**, tj. **precedens** či **judikatura** jsou závazné, pokud nepojdeme lepší právní argument

- **V anglosa**

- **Pre**

- je p

- ne

- v b

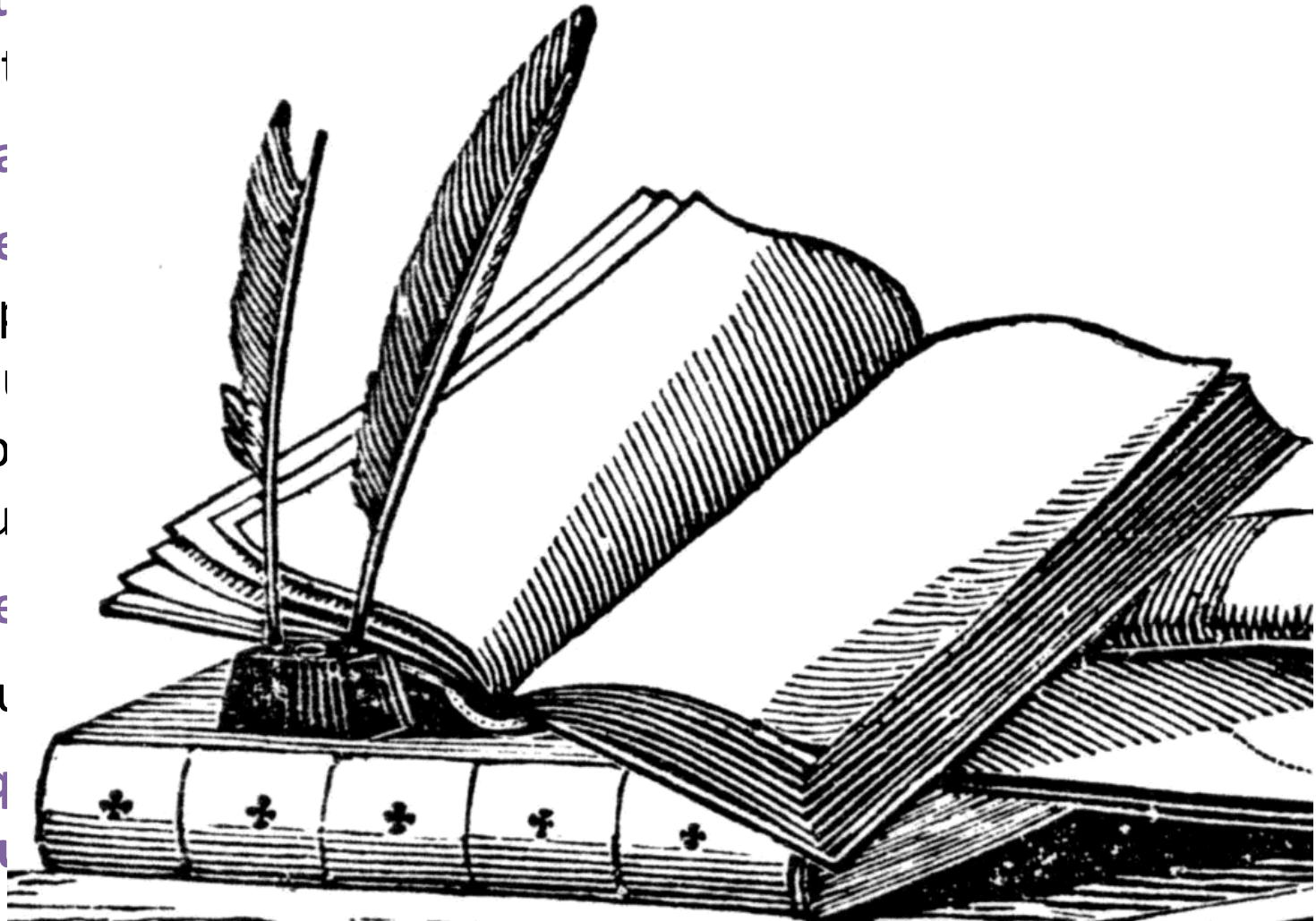
- stu

- **V kontine**

- sou

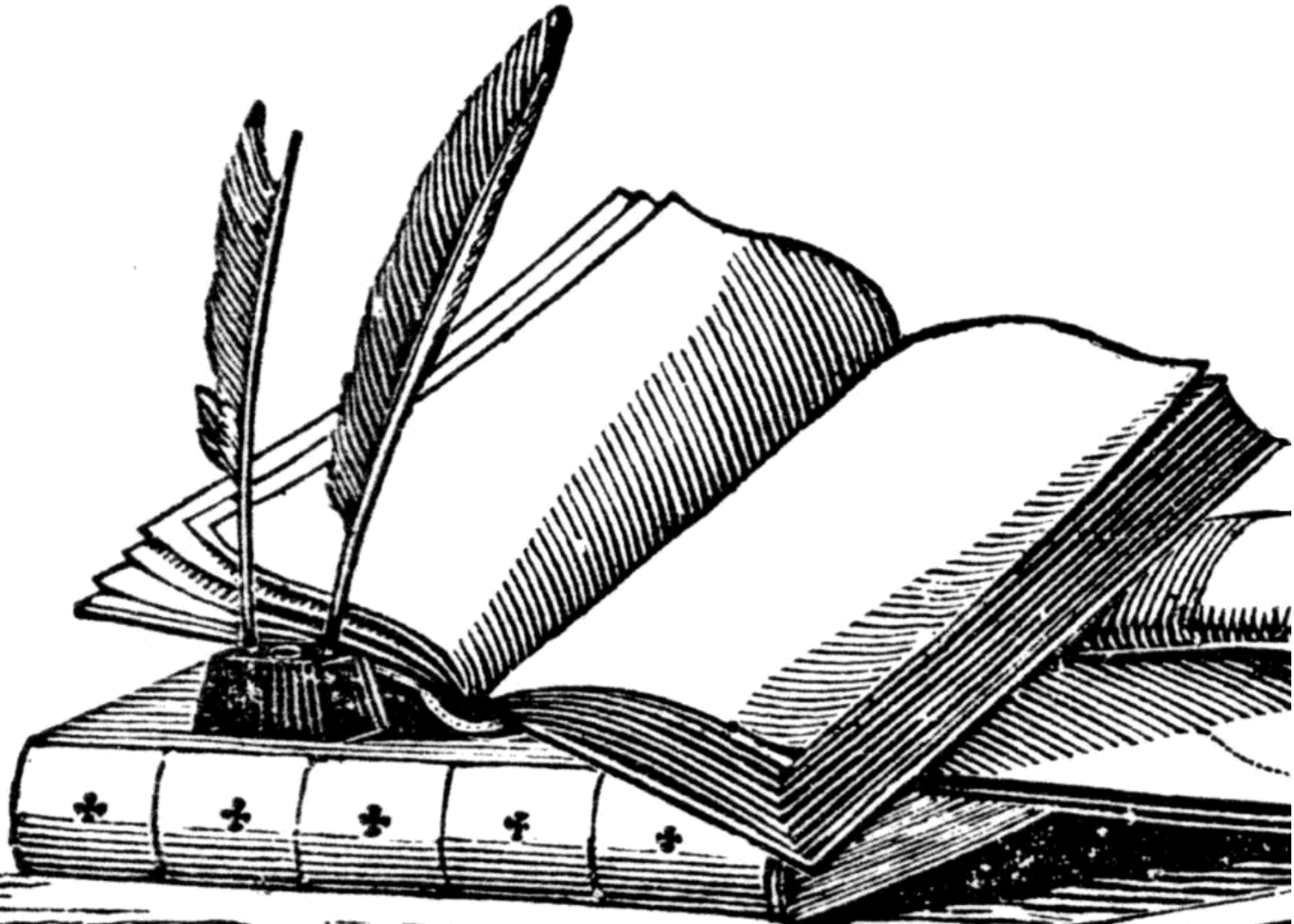
- „q

- sou

Obyčejové právo

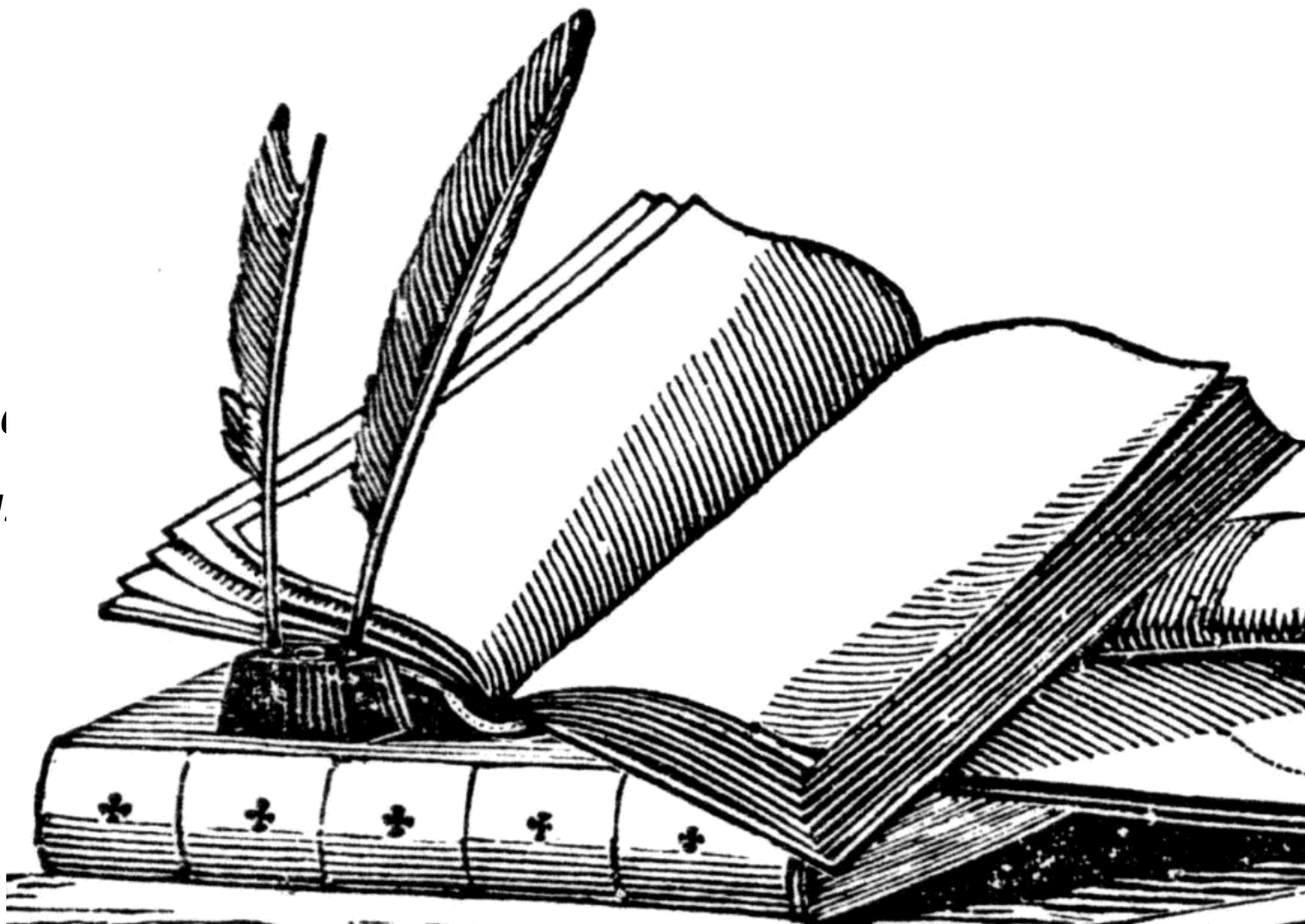
- Právní obyčej = zaužívané a státem uznané obecné pravidlo
- Nejstarší význam
- Znaky:
  - *Us*
  - *Op*
- Pravidla tradice a
- Konzum precede domáha

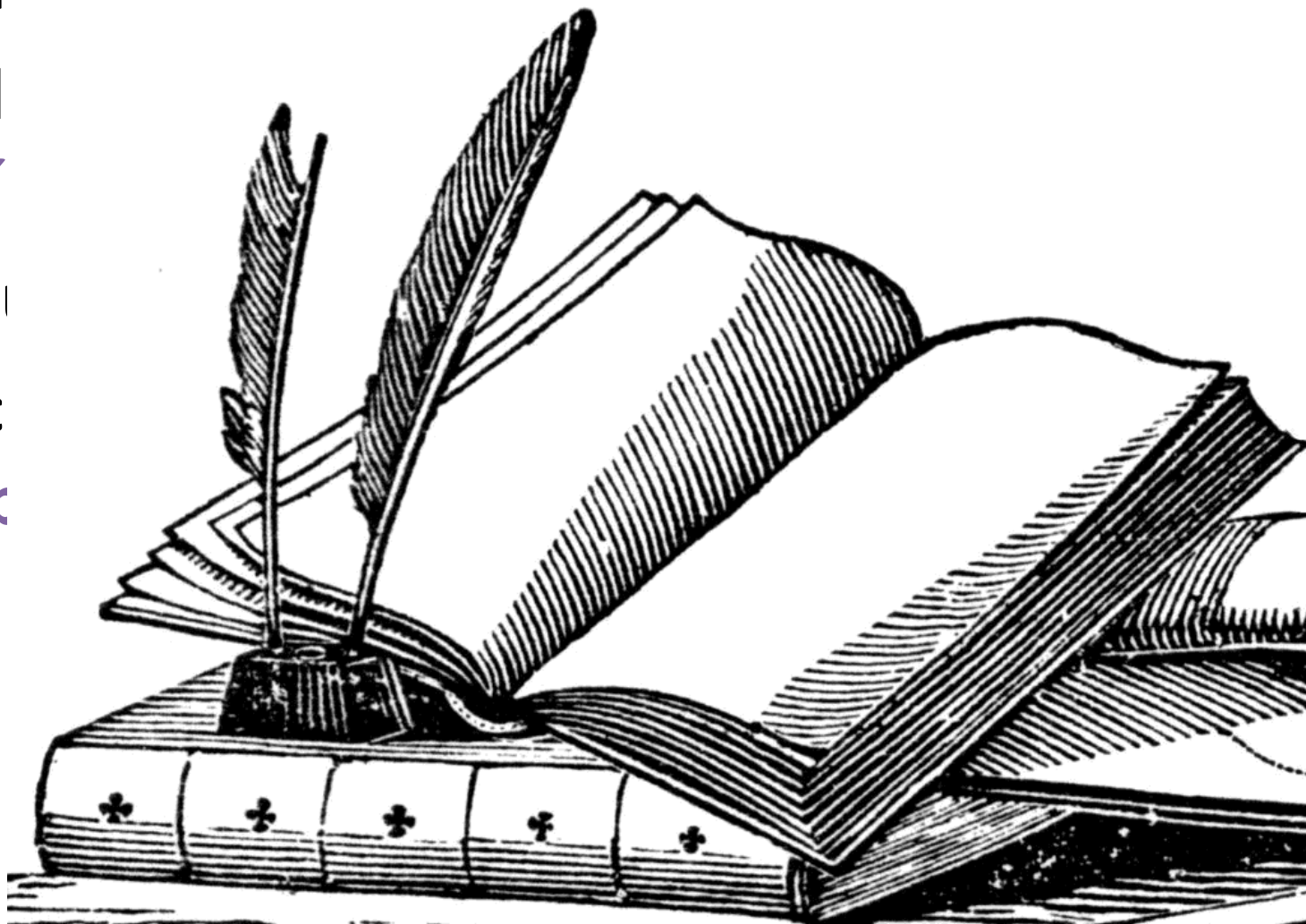
Další prameny práva

- **právní principy**
- **ekvita**
- **rozum**
- **učené**
- *uznávání*
- *v ČR pou.*

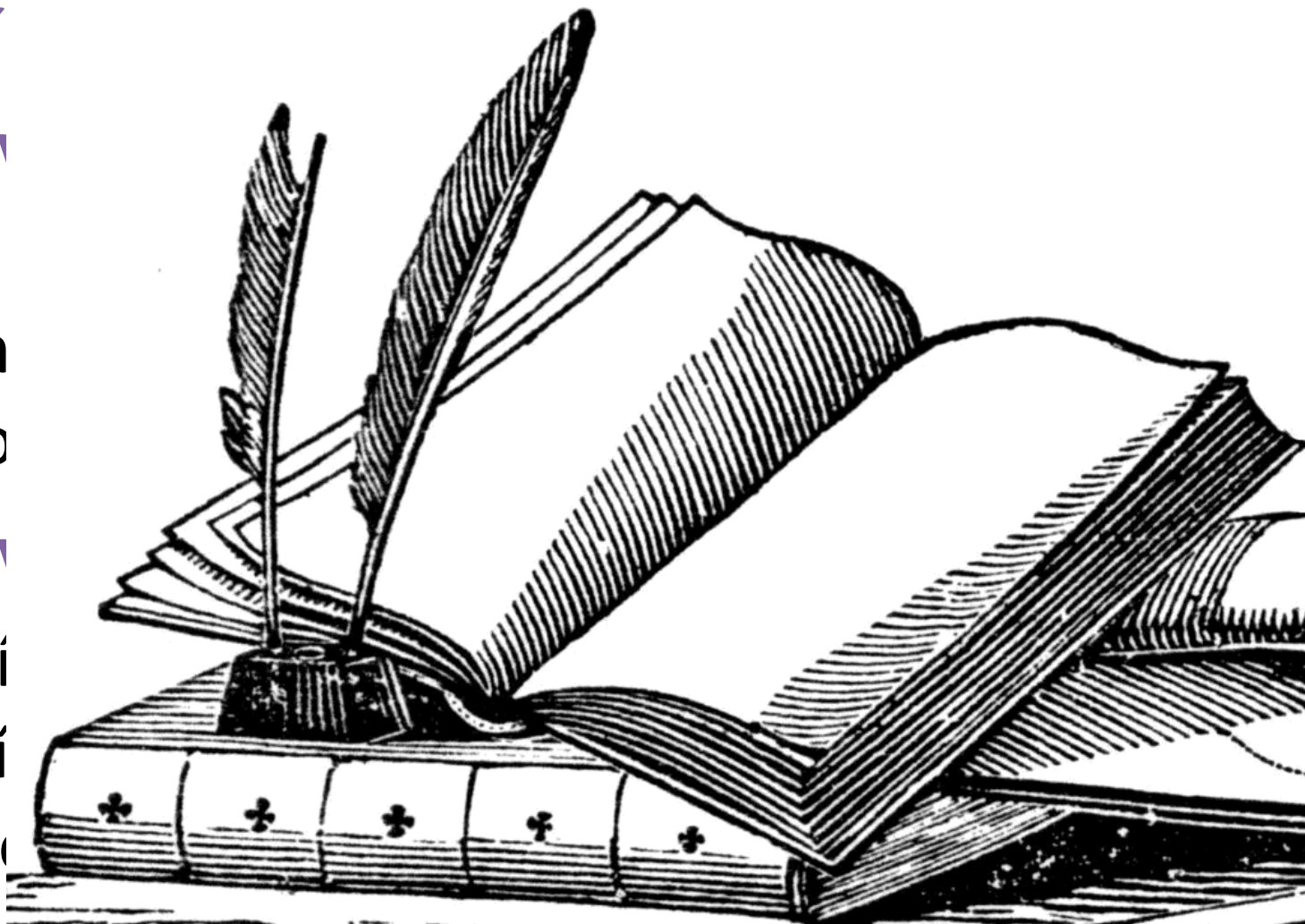
System práva

- = obsahové uspořádání právních předpisů
- Základ
právní
- PN jsou
- Tmelící
princip

Právní odvětví

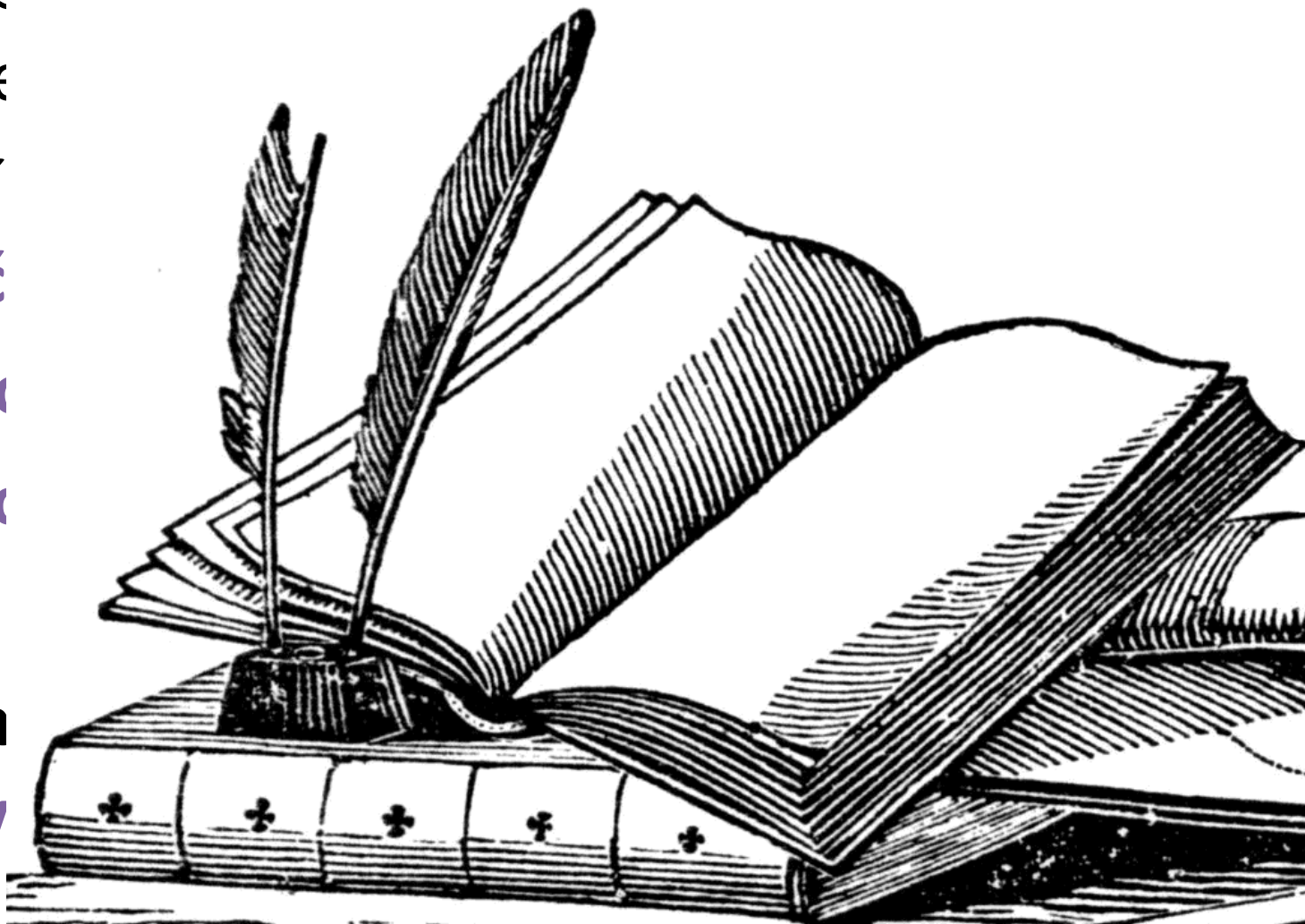
- Právo se dle předmětu právní úpravy třídí na právní odvětví
- **Odvětví občanského práva**
  - Občan a právní úprava
  - pozemkové právo
  - soukromé právo
- **Odvětví veřejného práva**
  - Trestní právo
  - životní právo
  - veřejné právo

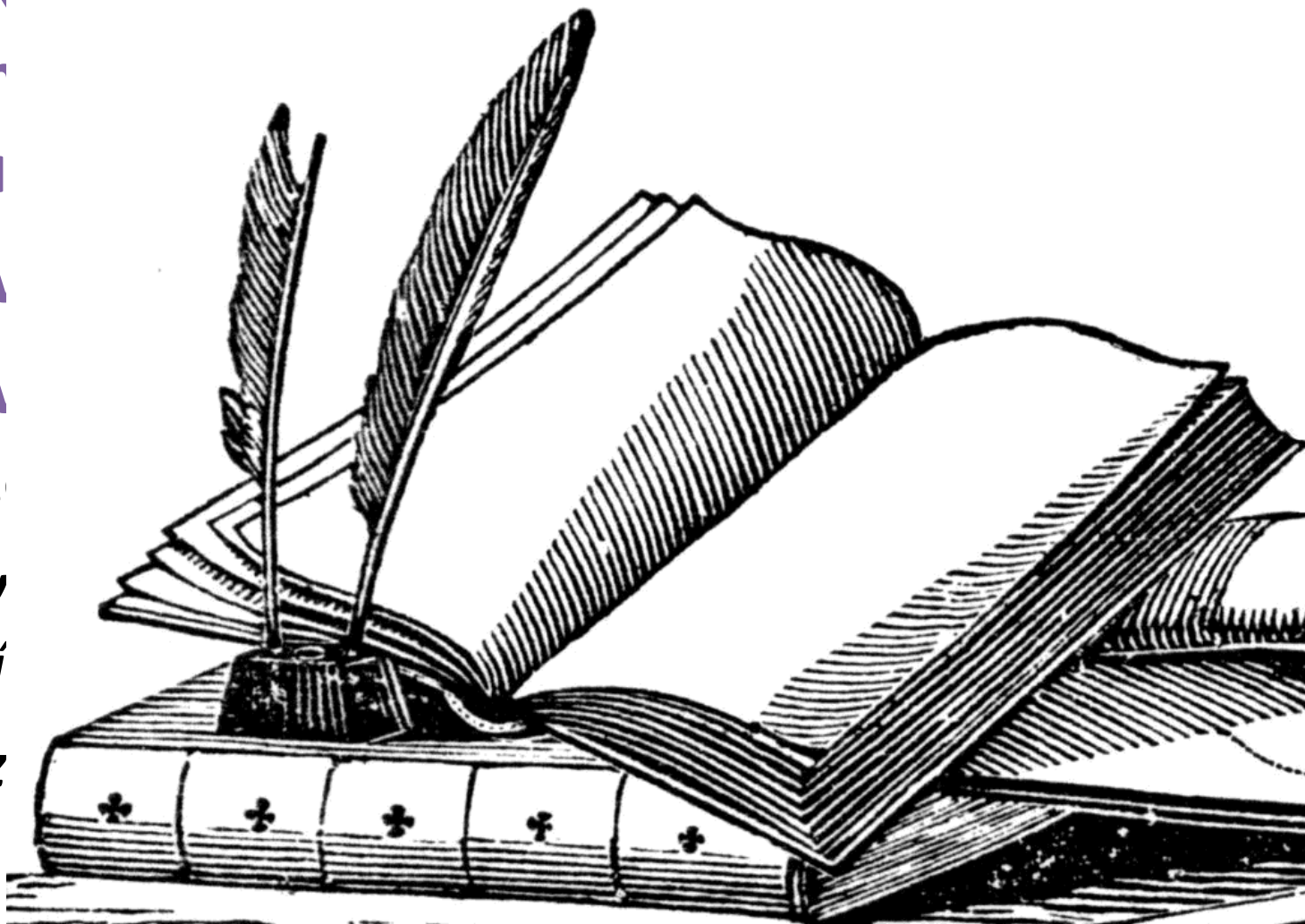
Právní vztahy

- Právo se ve společnosti realizuje prostřednictvím
- Právní společnosti
- Upravuje
- Dodržuje
- X
- Vzájemné vztahy

Předpoklady právního vztahu

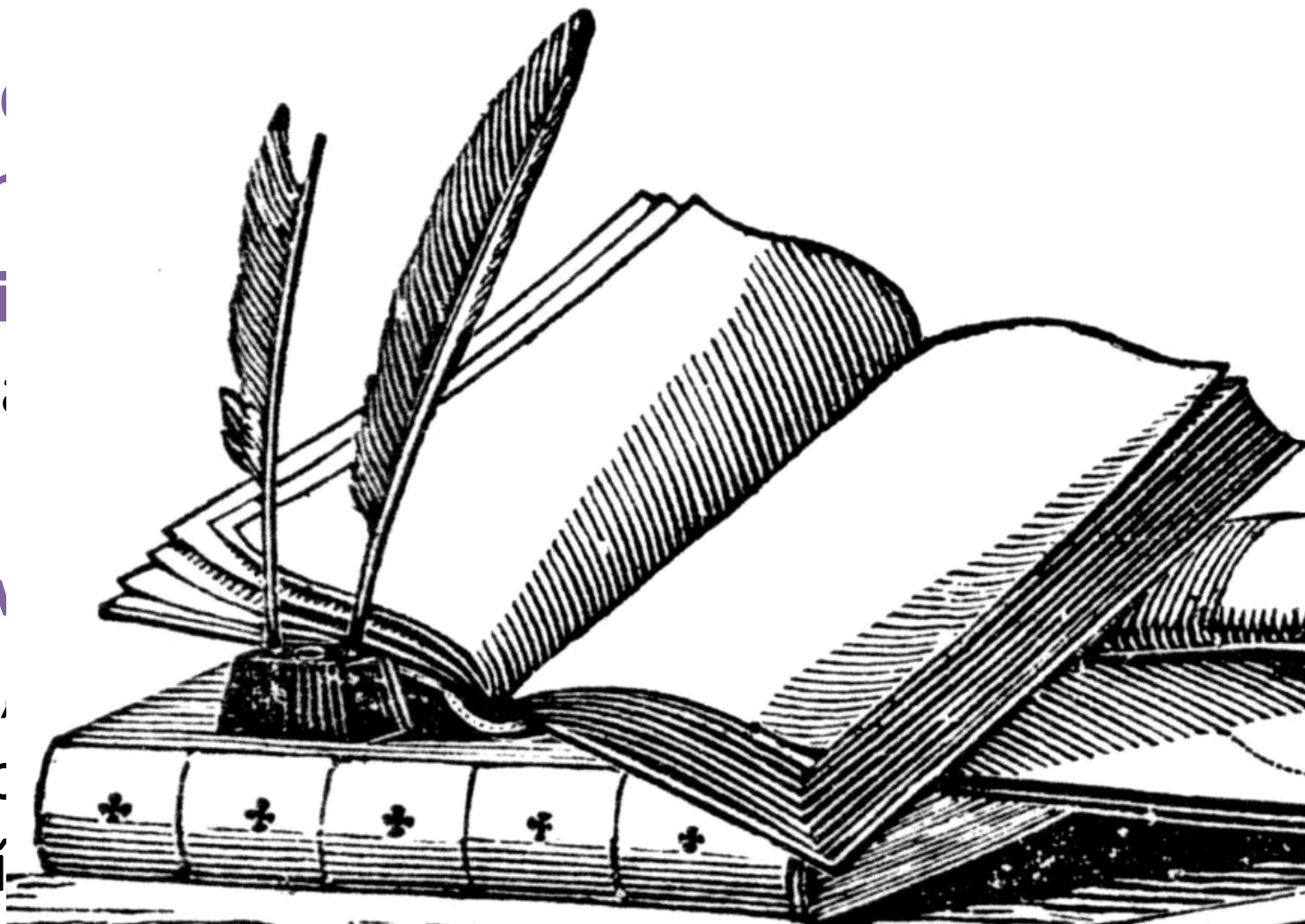
- = ty okolnosti, podmínky, které musí být přítomny při vzniku právního vztahu
- 1) Právnická jednání
- 2) Právnické události
- 2A) závazná jednání
- 2B) nezávazná jednání

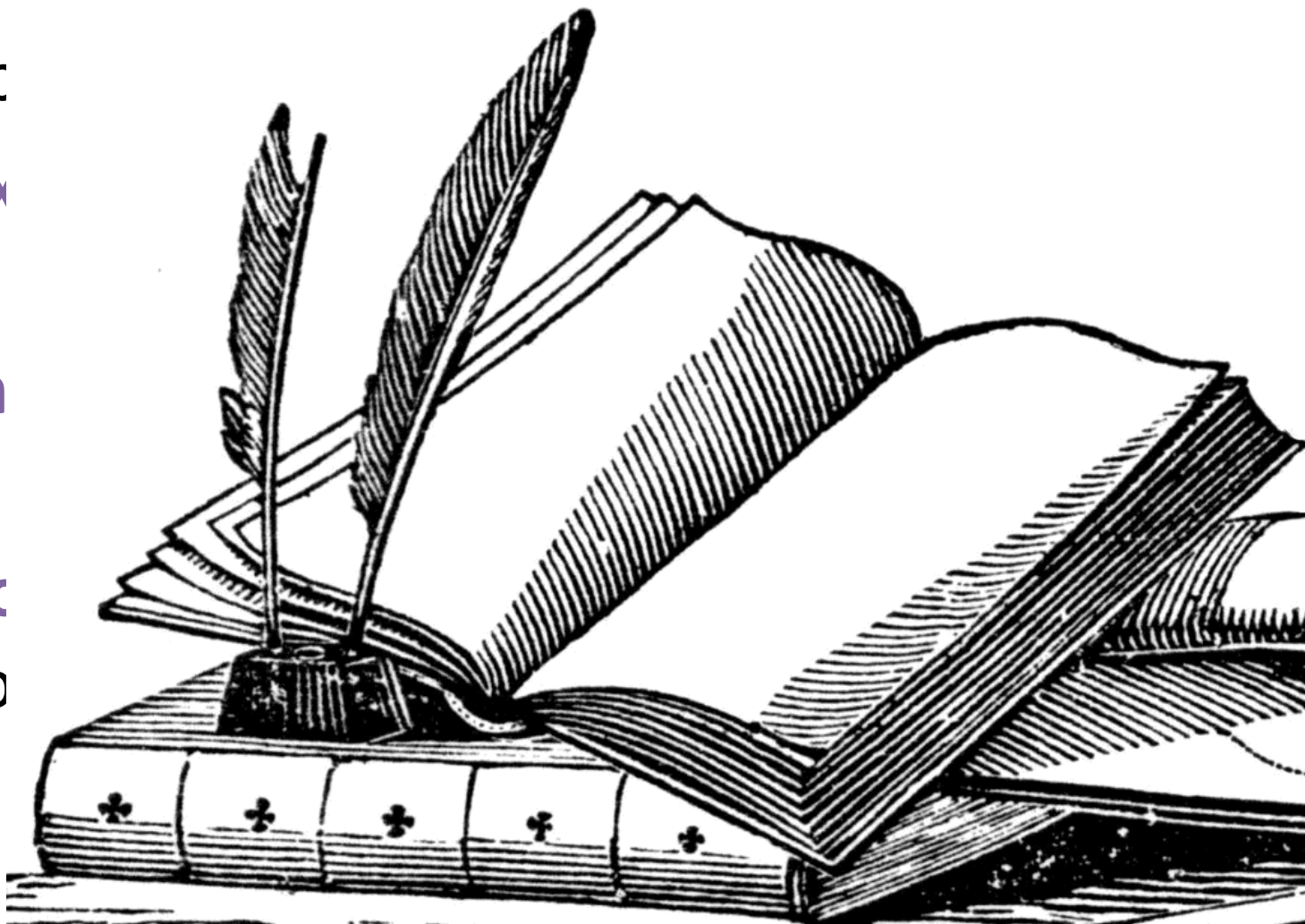
Právní jednání

- Právní jednání = chování v souladu s PN
- Zpravidla
nebo r
- A) Indi
zakládá
právní
- B) Práv
vzniku,
které p
spojují

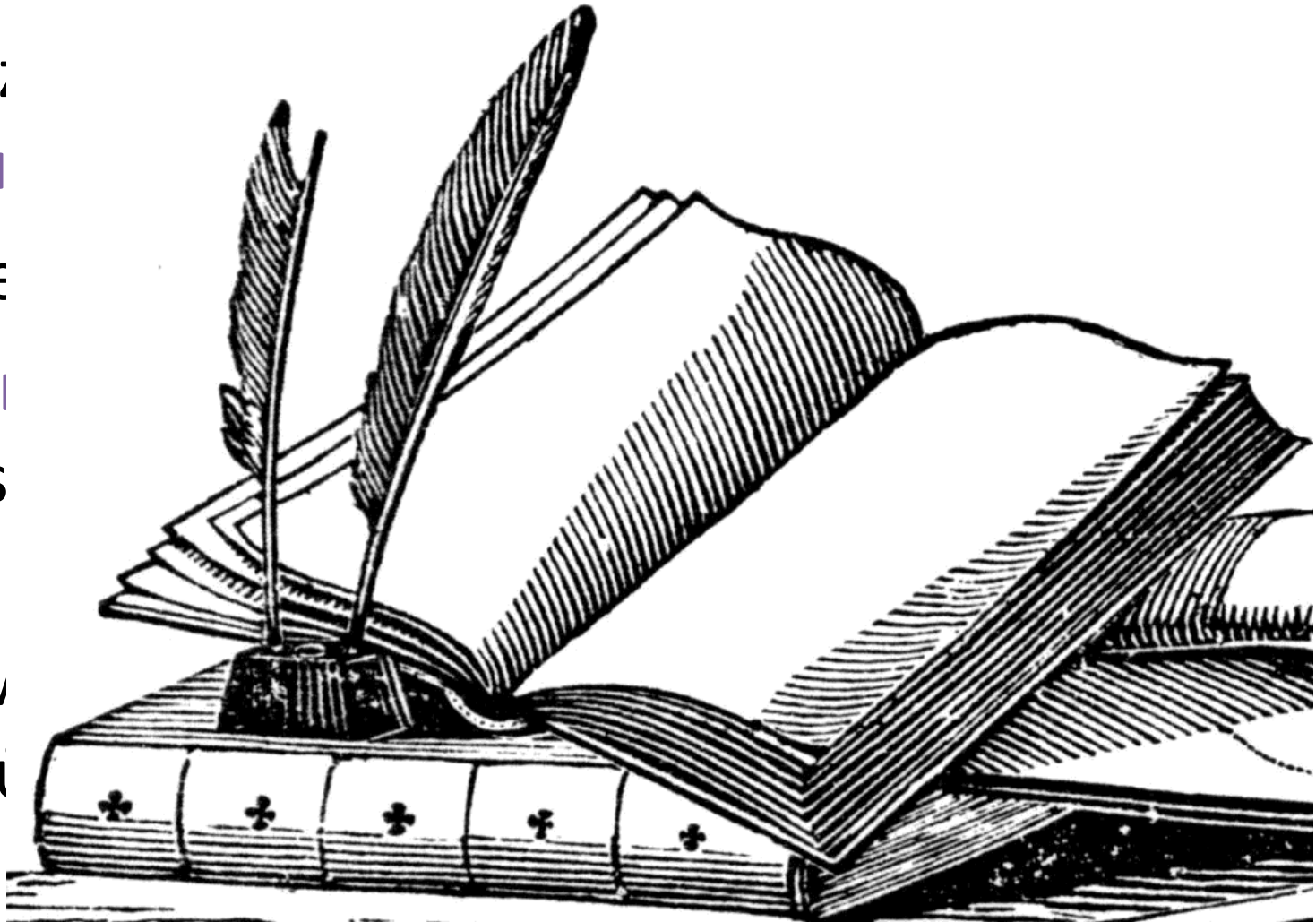
Protiprávní jednání

- Spočívá v činnosti nebo nečinnosti subjektu který p
- **Lehčí** x přestu
- **Veřejn** přestu
- **Soukrc** soukro přestu

Právní události a protiprávní stavy

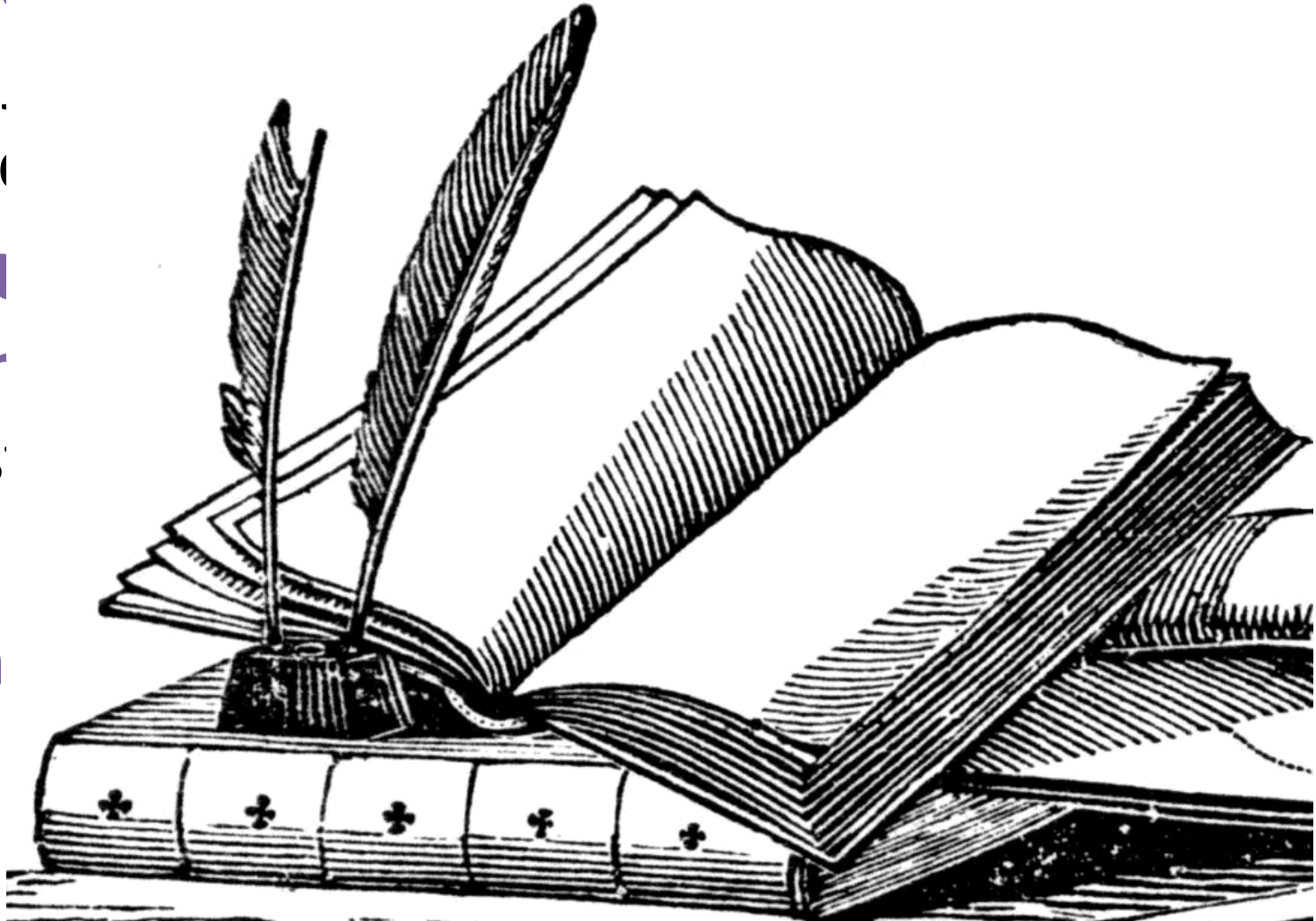
- **Právní události** = skutečnosti na něž váže PN vznik, zánik, změna práva
- **Protiprávní stavy** = stavy, které právo zakazuje
- Narozesání
- **Protiprávní události** = události, které právo zakazuje
- PN ukládá povinnost napravit jeho vady

Prvky právních vztahů

- **Subjekt** = osoby, které PN za ně stanoví.
dávají.
právní
- **Objekt**
povinn
činnos
transp
- **Obsah**

Dě

